

modum cetera eorum antiquitates, (quæ procul dubio non indignæ cognitu fuere) hodie plane ignoratur. At Ptolomæus, qui circa annum Domini 160 floruit, hic Vennicones populos collocat. Verutissimum nomen ejus nostri Rossiam agnoscunt, quæ nomenclatura nihil vero abludit, illa vox enim prisca sermonis genuina Cherronesum significat. At hodiernum Fisa nomen, à Fiso Macduffo potentissimo ejus Comite, qui ad annum 670 floruit, habuisse putatur.

Situs.

Forma paulum longiuscula inter duo æstuariorum porrigitur, in Cuneum ad Carrelium oppidum definens, undique mari aut marinis aquis septa, nisi qua occasum respicit, & reliquæ continenti adnectitur, ubi præfecturam Clacmannensem, Sterlinensem agrum, & Comitatum Palatinum Ierniæ vicinos habet. Longitudo à Culrossia ad Carelium oppidum, hoc est, ab occasu in ortum, triginta duo milliaria nostratia complectitur; latitudine vero, à Kingornia ad æstuarium Tai, quindecim milliaria præter propter habet.

Aër.

Aër beneficio maris supra fidem climatis mitis & clemens; at non paucas Regiones videre est, magis ad austrum vergentes, longe magis frigori nivibus & cæli rigori obnoxias, dum vel montibus obfapiuntur vel mari abfunt; at omnem hyemis sævitiam hinc depellit immensa & inexhausta fossilium carbonum copia, unde commodissima & jucunda habitatio, & magna incolarum frequentia.

Solum.

Solum frugiferum frugibus commodum, triticum, avenam, secale, pila, fabas, & multa leguminum genera benigne profert, neque defunt hortensia. ubi agri fluminibus aut mari longius absunt, aut montibus subsunt, hos incolarum industria, stercoreatione præcipue calcis, (cujus hic ingens coquitur ex saxi calcariis vis) uberiores reddit.

Magnum sævus quotannis dominis reddit è venis carbonum fossilium, qui vel domi vel exteris distrahuntur. maximæ & inexhaustæ eorum fodinæ, iis locis qui Fortham spectant, reperiuntur, quorum beneficio, magna multis locis salis candidissimi vis quotidie excoquitur, quæ præter quotidianos usus etiam exportatur. Mensibus quoque Augusto & Septembri est hælæcum in vicino littore quæstiosa piscatura, quæ maritimam plebem exercet.

Incole.

Incolarum ingenia cum cæteris æstimare liceat, sine jactantia tamen vere dici potest, ullam Regni provinciam neque mitiores neque cultiores incolas habere; sive nobilitatem, qui frequentissimi hic sedes habent, sive plebem spectes: multis aliis locis asperos, feroces, ignaros videre est, at humanissima provincia hæc civiles, cultos, mansuetos homines profert, neque ad arma tractanda ullis aliis secundos.

Montes.

Montium nominatissimi Ocelli (the Ochells)

veteribus non incogniti, qui occiduam provinciam oram præcingunt, eamque longo tractu ab Iernia dividunt, neque alti illi neque asperi, ubique fere culturam patiuntur, aut herbis valibus distincti, pecori usui sunt. In mediterraneis diversi colles huc illuc se diffundunt, & attollunt, amœnis & frugiferis vallibus divisi & in campos diffusi, ubi paulo altius sese erigunt varia sortiti nomina: unde ad australe latus Falcolandiæ Regii secessus (cum adjuncto oppido & vivario) arce, mons bicornis se attollit qui Lomondiæ nomen habet. Alius est lacubus Levino & Orro interjectus Bin-eartie dictus. Normans-Law despicit æstuarium Tai, haud procul Benbricha distans. Quæ partes eorum aut ortum hyemalem respiciunt, habent montes Largo-law, Kelly-law, Dun-eker-law, Logy-law, Duncarro-law.

Flumina.

Flumina sunt, Edinus non incognitus veteribus, & Ptolomæo Tina nomine designatus, ab hodierno Tina longe alius, quem idem Vedram nominare videtur, cujus fontes habentur in vivario Falcolandiæ; illic enim fluvius ille primum Edini nomen habet, quanquam Miglus fluvius longe superius ex Ocellis montibus defluit, & infra vivarium aquas tenui adhuc Edino misceat: unde Edinus paulum aquis auctior, multis ignobilibus rivis susceptis, per amœnam & cultam planitiem delapsus Cupram urbem alluit: inde circa ostia Motri recepto fluviolo, procul Andreapoli ad duo milliaria Oceano miscetur, navium propter breviam impatiens. Levinus è lacu ejusdem nominis profluens, in quem lacum Cuichi nomine bina flumina & tertius Garnius exonerantur, post emissarium lacus jam Levini nomine insignis recta in ortum means, ad oppidum, quod à Levini ostiis nomen habet, æstuario Forthæ miscetur, receptis prius Oro & Lochtio fluviolis.

Multa nec contemnenda oppida hic cernere licet in maritimis, præsertim propter negotiationum opportunitatem, qualia sunt:

Oppida.

Cupra, mediterranea urbs, vicecomitatus caput, ubi jus dicitur, ad Edinum fluvium, anti-quæ proculdubio, quemadmodum multæ è terrestribus urbibus, quarum jam splendor evanuit. Arguere hoc videtur jus ex iis peti-tum, neglectis maritimis, quæ antiquioribus temporibus aut nullæ aut tenues admodum fuisse videntur, dum majores nostri rara adhuc cum exteris commercia exercerent, Britonum, Danorum aut Saxonum frequentibus bellis fatigati.

Cupra.

[De Cupra sic cecinit Arturus Ionstonus:

ADDIT.

Vivere si Scotos inter dignabere, Cuprum

Apta tibi sedes, mater Amoris, erit.

Non procul hinc colles pinguntur floribus, illis,

Quod colis, Idalium cedit, & altus Eryx.

Rupe sub herbosa cursus spectantur equorum,

Carceris Elæi talis arena fuit.

Hic